

Потпуковник БОГДАН БАСАРИЋ

ОСОБЕНОСТИ ОРГАНИЗАЦИЈЕ КОМАНДОВАЊА И ВЕЗА СТРЕЉАЧКОГ КОРПУСА У НАПАДУ СА ФОРСИРАЊЕМ РЕКЕ

Извођење напада, коме претходи форсирање реке, условљава предузимање низа мера и претходних припрема, са циљем да се отклоне или умање штетне последице које испољава река као водена препрека. Међу осталим, питање организације командовања и везе претставља озбиљан проблем и једно од основних питања припреме форсирања које треба да реши штаб стрељачког корпуса. Ниједна врста операције не зависи толико од организације и тачности функционисања командовања и везе као напад са форсирањем реке, нарочито у периоду припрема и извршења самог форсирања.

Начин организације командовања и везе првенствено зависи од услова под којима се река форсира. Ако се форсирање врши непосредно из покрета, без претходних припрема, организација командовања и везе не разликује се од организације у нормалним условима. Међутим, ако се форсирање врши након претходних припрема, после неуспелог форсирања из покрета, или после непосредног дужег додира на самој реци, командовање и веза се развијају знатно потпуније и систематскије него у нормалним условима. Намеће се потреба да се, поред обезбеђења командовања и садејства у претстојећем нападу, реши и питање техничког руковођења инжињерским припремама и извршењем прелаза.

Ако ће се форсирање реке изводити после дужег непосредног додира са непријатељем, тј. под условима довољно дугог трајања припремног периода, (а ми ћемо узети тај случај), онда форсирање углавном обухвата:

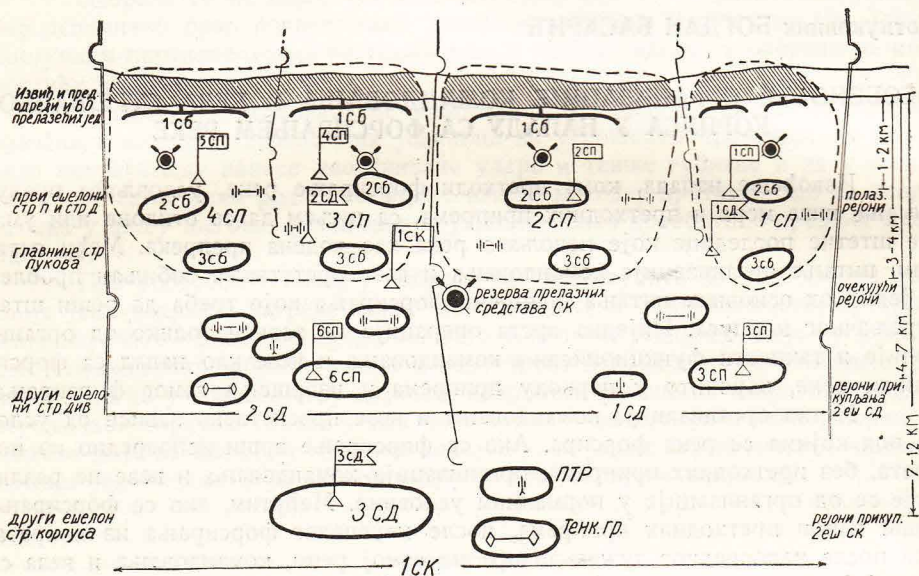
- прегруписавање трупа и њихово довођење у рејоне концентрације,
- припрему форсирања,
- заузимање полазног распореда за форсирање,
- форсирање реке предњим пешадиским деловима и првим ешелонима, и заузимање мостобрана на супротној обали, ради обезбеђења прелаза и развијања главних снага корпуса,
- прелаз главних снага дивизија у првом ешелону и развијање њиховог борбеног поретка за напад на супротној обали, и
- напад главних снага корпуса на супротној обали.

Природно је да за све то време треба обезбедити сигурно и непрекидно командовање и везу.

Пошто се борбени поредак стрељачког корпуса при форсирању реке развија на полазном положају за напад на великој дубини и на посебан на-

чин (види шему број 1), неопходно је да се средствима везе једновремено обезбеди непрекидно командовање свима јединицама по целој дубини борбеног поретка.

Од ширине реке, њене брзине, дубине и створа обала, броја расположивих средстава за прелаз и осталих тактичких услова и ситуације, зависи начин организације, број места и начин извршења прелаза, а од решења тих питања зависи и начин организације командовања и везе.

Шема бр. 1

Употреба инжењерских (понтонирских) јединица са разним средствима за савлађивање и прелаз реке и потреба за организацијом посебне службе руковођења техничким припремама и извршењем прелаза реке захтевају формирање посебних техничких органа и посебних мрежа везе за обезбеђење непрекидног и сигурног руковођења техником прелаза.

Стрељачки корпус може форсирати реку у саставу армије или самостално, на одвојеном правцу. Ако је у саставу армије, руковођење инжењерским припремама може да буде потпуно централизовано, тј. под руководством посебно формиране групе за руковођење инжењерским јединицама, нарочито при форсирању широких река. У противном, сваки штаб у свом делокругу организује техничко руковођење. Ако корпус форсира реку на самосталном правцу, штаб корпуса у свом делокругу организује техничко руковођење прелазом, а дивизије и пукови у првом ешелону врше организацију на својим отсецима прелаза.

Развијеност, потпуност и сигурност система командовања и везе зависи у знатној мери од времена које стоји на расположењу за извршење припрема и материјалних могућности јединица за везу.

Организација командовања и техничког руковођења при форсирању реке

Штаб корпуса организује командовање тако да команданту и комесару корпуса омогући да лично руководе припремама, прелазом трупа и бојем првог ешелона корпуса на супротној обали на правцу главног удара. Према искуствима Другог светског рата командно место команданта стрељачког корпуса постављено је првенствено на линији очекујућих рејона (до 3 км од обале), на правцу главног удара, док су се командна места дивизија првог ешелона у том времену налазила између очекујућих и полазних рејона, а пукова из првих ешелона дивизија на линији полазних рејона.

Командант и комесар корпуса излазе на осматрачницу и лично осматрају и прате ток преласка и борбу првог ешелона на супротној обали на правцу главног удара.

Осматрачница КСК истура се напред, обично у близини осматрачнице команданта дивизије на правцу главног удара. Међутим, при форсирању реке испољава се тенденција да се штабови општевојних јединица приближују трупама и обали, нарочито код широких река.

Да би штаб стрељачког корпуса могао организовати осматрање непријатељске обале, тока прелаза и развоја боја на супротној обали, треба развити широку мрежу осматрачница на целом фронту корпуса, која мора имати непосредну везу са штабом корпуса, с тим да се једна до две осматрачнице уреде за рад команданта корпуса.

Командант корпуса, као командант отсека за прелаз корпуса, управља прелазом помоћу свог штаба, а командант инжењерије, као заменик команданта у погледу техничког руковођења прелазом, руководи техничком прелаза помоћу свог инжењерског штаба, који се формира од штаба једне од инжењерских јединица (види шему бр. 2). Командант инжењерије се налази на заједничкој осматрачници са командантом корпуса или на другој погодной тачки, одакле су му најповољнији услови за осматрање тока прелаза и руковођење техничком прелаза.

Командант корпуса руководи прелазом на отсецима прелаза стрељачких дивизија у првом ешелону преко команданата дивизија, а на корпусним местима прелаза преко команданата места прелаза, који непосредно руководе током прелаза јединица. Штабови дивизија у првом ешелону корпуса руководе прелазом на исти начин како је показано код корпуса.

Развођење и регулисање кретања јединица ка корпусним местима прелаза организује штаб корпуса помоћу официра из штаба (коме се придаје потребно људство за организовање места за развођење), који се одређује за начелника контролно-заштитне службе и преко кога се спроводи служба развођења јединица.

У циљу сигурног и непрекидног командовања и руковођења прелазом, служба везе треба да обезбеди:

— сигурну и непрекидну везу командовања и садејства у току припреме и извршења прелаза и за време развоја напада на супротној обали;

— посебну мрежу веза за техничко руковођење, како припремама тако и извршење прелаза; ове везе се организују на целој дубини полаз-

прима спојне линије од праваца жичне везе ка дивизијама и обезбеђује везе са њима и старим командним местом корпуса, које се укида тек онда кад се командно место корпуса премести у нови рејон.

Најпогодније је да команда корпуса пређе на супротну обалу после преласка првог ешелона корпуса, али до тог времена мора бити организовано ново командно место и успостављена веза са свима јединицама и старим командним местом. На старом командном месту остаје заменик команданта корпуса до завршетка прелаза свих јединица корпуса. Неопходно потребне снаге и средства везе за организовање новог командног места пребацују се на супротну обалу са јединицама првог ешелона.

После извршеног форсирања реке, командовање се организује као и у нападу, пошто се и сам напад у том периоду развија по општим начелима.

Особености рада штаба стрељачког корпуса на организацији командовања и везе

Да би помогао команданту (начелнику штаба) при решавању питања организације командовања и везе, командант веза стрељачког корпуса, поред осталог, подноси реферат и по следећим питањима:

— какве су могућности да се расположивим средствима обезбеде везе за руковођење прелазом;

— да ли је потребно ојачање у снагама и средствима везе и од којих јединица могу да се одузму;

— какве су могућности за обезбеђење веза командовања и садејства у полазном распореду за форсирање и у току боја на непријатељској обали;

— какве мере треба предузети за обезбеђење везе преко реке (додељивање прелазних средстава и речног кабла);

— где су (са гледишта везе) најпогоднији рејони размештаја елемената командовања и руковођења прелазом.

При састављању реферата командант веза мора најтешње да сарађује са командантом инжињерије, јер од њега може добити податке о карактеру реке, као и његове предлоге о подели и важности отсека прелаза са инжињерског гледишта, о врсти и броју места за прелаз, о расподели инжињерских јединица, о размештају јединица (полазни, очекујући рејони и рејони прикупљања јединица у другом ешелону) и прорачун времена пребацивања и начина коришћења места прелаза.

На основи претходне одлуке команданта стрељачког корпуса, начелник штаба предузима следеће мере по питању организације командовања и везе:

— тражи од штаба армије неопходне снаге и средства за обезбеђење веза за техничко руковођење прелазом (ако их штаб армије није доделио);

— наређује које ће јединице дати снаге и средства за обезбеђење веза за техничко руковођење прелазом;

— наређује када и где треба да се упуте јединице за везу за извршење претстојећих радова и којим радовима треба најхитније приступити;

— одређује састав групе, време рекогносцирања рејона командног места и готовости веза на новом командном месту;

— наређује начин организације командовања и веза за време подилажења и бављења јединица стрељачког корпуса на просторији прикупљања.

Допунско наређење по питању организације командовања и везе начелник штаба издаје после командантског рекогносцирања, када командант стрељачког корпуса донесе коначну одлуку и изда усмену борбену заповест. Поред општих упутстава начелник штаба треба да изда наређење команданту веза и по следећим питањима:

— како је организовано командовање у појединим етапама напада и техничко руковођење прелазом;

— где су рејони размештаја КМ и КО потчињених штабова и КМ команданата корпусних места прелаза;

— како је организована контролно-заштитна служба и где су главна места за развођење;

— где су полазни и очекујући рејони прикупљања јединица, рејони размештаја средстава за прелаз и резерве корпусних места прелаза;

— који се посебни задаци постављају служби везе, нарочито по питањима руковођења прелазом и обезбеђења веза са јединицама које прелазе у првим ешелонима;

— до ког времена морају бити готове везе у полазном распореду за форсирање (нарочито за руковођење прелазом) и када ће се укинати поједина места прелаза и везе за руковођење прелазом.

Да би командант веза стрељачког корпуса могао конкретно решити сва питања организације веза, а нарочито оних за техничко руковођење прелазом, као што смо већ напоменули, он треба да непрекидно сарађује са командантом инжињерије због тога што ће, с једне стране, од њега сазнати све потребне податке о организацији рејона и места прелаза који га интересују при планирању веза, а, с друге стране, моћи ће да постави захтеве за обезбеђење прелазних средстава за курире и за пребацивање преко реке снага и средстава везе за поједине правце и центре везе.

Радови на изградњи веза у полазном распореду за форсирање изводе се слично као и инжињерски радови. Наиме, још док јединице бораве у рејонима прикупљања, излазе јединице за везу на одређени отсек прелаза и успостављају све везе за техничко руковођење, као и везе командовања и садејства. Кад јединице изађу у одређене рејоне у полазном распореду за форсирање, радови на организацији веза морају бити завршени и везе обезбеђене.

Мере за очување тајности припрема и извршења форсирања

Небрижљивом применом средстава везе пружају се непријатељу широке могућности за откривање не само наших припрема, него и распореда командних места. Поред тога треба имати у виду да непријатељ при повлачењу на другу обалу често оставља поједине укопане или маскиране линије жичне везе ради прислушкивања телефонских разговора, као и специјалне патроле, диверзанте и агенте са задатком да прислушкују саобраћај и уништавају линије и центре везе и да појачани саобраћај, нарочито радиосредствима, омогућава непријатељској прислушној служби да сазна наше припреме за форсирање. Због тога жичне линије треба постављати обазриво;

вршити детаљно извиђање целог рејона, нарочито дуж реке; предузети све мере да се непријатељу онемогући прислушкивање и рушење телефонских линија и уређаја везе; у периоду припреме треба најстрожије ограничити рад радиопредајника и забранити употребу сигналних средстава; рад на жичним средствима такође треба строго ограничити, а у дубини до 5 км од друге обале забранити коришћење једножичног кабла и обратити пажњу да курири својим отвореним кретањем не открију припреме. Поред тога, саобраћај на средствима везе, нарочито на радиосредствима, мора бити строго конспиративан и помоћу кратких сигнала. Зато изради таблице радиосигнала, која треба да обезбеди не само командовање и садејство, него и руковођење прелазом (сигнали укрцавања, пристизања таласа на другу обалу, избијање предњих делова и првог ешелона на одређене линије итд.), треба поклонити највећу пажњу.

Ради обмањивања непријатеља о нашим припремама и главном месту прелаза, организују се и лажни прелази; предвиђене јединице на њима снабдевају се радиостаницама, које треба да раде сагласно општем плану оперативног маскирања.

Одређивање снага и средстава за организацију веза

Формациска средства јединица за везу при форсирању реке неће моћи да задовоље све захтеве који се постављају служби везе, већ ће се редовно морати да ојачавају снагама и средствима везе. То ојачавање се врши на рачун резерве везе штаба који организује прелаз, као и на рачун јединица које прелазе реку у другом ешелону.

При форсирању реке стрељачки лук у првом ешелону дивизије начелно се ојачава снагама и средствима везе дивизије, а стрељачка дивизија у првом ешелону корпуса добија ојачања од штаба корпуса. За ојачања пукова првог ешелона изузетно могу да се користе снаге и средства јединица за везу пукова који прелазе реку у другом ешелону дивизије. Ако стрељачки корпус форсира реку у саставу армије, онда ојачања добија од штаба армије из резерве веза или од јединица за везу дивизија другог ешелона армије. Ако корпус форсира реку на самосталном правцу, онда га претпостављени штаб ојачава из своје резерве или се потребне снаге и средства узимају од инжењерских јединица и јединица за везу дивизије у другом ешелону корпуса. Одузимање од јединица у другом ешелону није препоручљиво и примењује се само изузетно, када не постоје друге могућности.

Ојачавање снагама и средствима везе треба вршити са крајњом економijом тако да се штабу јединице која организује прелаз и јединицама које се налазе на правцу главног удара могу обезбедити потребне везе за руковођење. Формациска средства јединица за везу треба што мање ангажовати на полазном положају за напад; оне се првенствено ангажују само за везе командовања и садејства, при чему, нарочито за потребе штаба корпуса, треба узети у обзир потпуно искоришћавање сталних ТТ линија. То је потребно због тога што су формациска средства неопходно потребна за главни задатак — за организацију веза командовања и садејства у самом нападу. Планом организације веза треба предвидети обезбеђење непрекидног командовања свима јединицама и позадином на целој дубини напада, а фор-

мациске јединице за везу су у стању да одговоре само томе захтеву. Због тога се морају развити посебне мреже везе за руковођење прелазом, које морају остати до потпуног завршетка прелаза свих јединица, а то захтева да се јединице које форсирају реку у првом ешелону редовно морају ојачавати потребним снагама и средствима везе.

Врста и количина потребних средстава везе за обезбеђење руковођења прелазом зависиће редовно од услова борбене ситуације и начина организације руковођења прелазом, али ће при планском форсирању реке увек бити потребне јаче снаге и веће количине средстава везе. Ако стрељачки корпус у првом ешелону армије, на пример, форсира реку на читавој ширини фронта, са две дивизије у првом ешелону, на једном корпусном, два дивизијска и дванаест пуковских места прелаза; ако се борбени поредак за форсирање развија на нормалним отстојањима; ако се прелазом руководи са КО на полазном и КМ на очекујућем рејону, онда је потребно да се приближно ојача са око 100 км кабла, 80 телефона и 60 радиостаница (од ових око 36 ултракраткоталасних радиостаница за везе команданата места прелаза). Овим средствима, која су прорачуната за максималне потребе, могу се обезбедити све везе за руковођење прелазом од стране команданта корпусног прелаза, команданата дивизијских и пуковских отсека прелаза и свих команданата места прелаза. Ако нема довољно средстава везе, онда треба првенствено успоставити везе за техничко руковођење на главном отсеку прелаза, а на помоћним отсецима развијати их само у најнеопходнијем обиму допуњавајући их везама за командовање. У оваквом случају отпашиће и радиовезе команданата места прелаза.

Снаге и средства везе инжењерских јединица, које се придају корпусу за обезбеђење прелаза, првенствено се користе за обезбеђење техничких веза, и обично су довољни за обезбеђење жичних веза, али ће недостајати, углавном, само радиосредства. Она се могу привремено одузети од јединица другог ешелона армије, јер им на просторији прикупљања неће требати у тако великом броју. Привремено одузета средства треба вратити јединицама благовремено, пре него се пребаце на другу обалу.

Особености организације веза стрељачког корпуса при насилном прелазу реке

Иако се при форсирању реке везе организују по истим начелима као и у обичном нападу, ипак постоје следеће особености:

— поред веза командовања и садејства развијају се и посебне мреже радио и жичних веза за техничко руковођење прелазом;

— организација веза командовања и садејства знатно је тежа и сложенија, јер се преко реке мора повезивати борбени поредак јединица првог ешелона корпуса које су прешле преко реке са другим ешелоним, артиљеријом, тенковима, ПТ резервом и позадином;

— везе за техничко руковођење прелазом нормално успостављају јединице првих ешелона (тј. корпуси у првом ешелону армије, дивизије у првом ешелону корпуса и пукови у првом ешелону дивизије), а општа упутства и потребна средства везе даје штаб који организује прелаз;

— везе за техничко руковођење прелазом понекад организују оне јединице за везу које су за то нарочито издвојене, према посебном плану штаба армије;

— док се везе командовања и садејства организују и развијају по целој дубини напада, сагласно условима борбене ситуације, дотле се везе за техничко руковођење прелазом организују само у полазном распореду за форсирање и остају без промене до потпуног завршетка прелаза јединица на одређеном отсеку;

— везе за техничко руковођење прелазом развијају се од штаба који организује прелаз преко потчињених штабова до штабова пукова првог ешелона и КМ команданата места прелаза закључно;

— команданти места прелаза располажу посебним везама за остваривање службе на својим местима прелаза.

Док се организација веза командовања и садејства и веза за техничко руковођење и за потребе команданата места прелаза остварују свима видовима везе, дотле се обезбеђење везе преко реке најсигурније и најпотпуније може обезбедити радиовезом, јер се често само овим видом везе може осигурати непосредна веза команданта корпуса са потчињеним штабовима док не пређе на другу обалу. Међутим, ни други видови везе не губе значај, јер се и они могу широко користити преко истакнутог центра везе.

До преласка КМ корпуса на другу обалу веза са јединицама које су прешле реку остварује се:

— радиом, непосредно или преко радиостаница на истакнутом центру везе;

— телефоном, посредно, преко истакнутог центра везе;

— куририма на брзим и сигурним средствима за прелаз реке (чамац, моторни чамац), непосредно, или посредно, преко истакнутог центра везе;

— сигналним средствима, уговореним сигналимима.

Примена и начин организације радиовеза (шема 3)

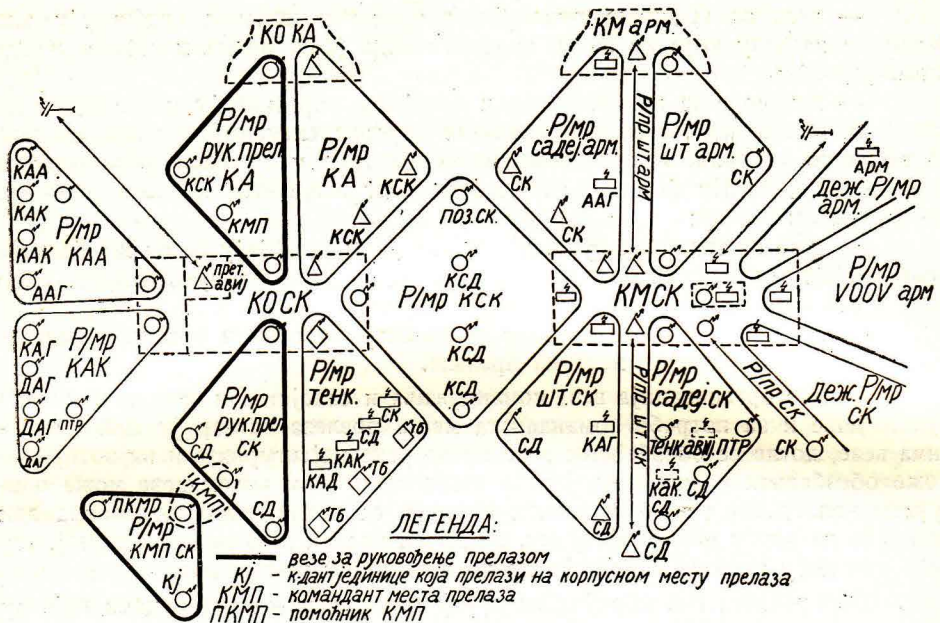
Да би се постигло изненађење забрањује се рад предајних радиостаница све до почетка форсирања реке. Рад се изузетно дозвољава радиостаницама извиђачких органа и авијације за заштиту прелаза и службу обавештавања (само када жична средства не функционишу).

Чим почне прелаз преко реке, радиовеза се успоставља са предњим пешадиским деловима, тенковима-амфибијама (ако се користе) и ваздушним десантом, који су пребачени на непријатељску обалу, а такође и међу њима.

У артиљерији радиовеза се користи од почетка артиљериске припреме, и то само онда ако откажу жична средства, а после прелаза јединица првог ешелона и преноса артиљериских осматрачница на супротну обалу радио је једини вид везе пешадије са артиљеријом и унутар артиљерије.

Истакнутом центру везе стрелачког корпуса, који се организује на супротној обали, придају се радиосредства за везу са пребаченим дивизијам првог ешелона.

Радиовеза има највећу важност при прелазу реке, нарочито у оним случајевима када се прелаз врши непосредно из марша и када је време за

Шема бр. 3

организацију веза ограничено. Због тога од корпуса до дивизије треба обезбедити два до три канала радиовезе.

Организацијом радиовеза треба осигурати:

— радиовезе командовања и садејства сагласно плану напада, условима борбене ситуације и расположивим радиосредствима јединица;

— посебне радиовезе команданата отсека прелаза за сигурно руковођење током прелаза, помоћу нарочито издвојених и додељених радиосредстава јединица другог ешелона;

— радиовезе команданата корпусних места прелаза у циљу обезбеђења управљања прелазом и обезбеђења везе са рејонима укрцавања, искрцавања и очекивања.

Поред радиовеза командовања (са КМ и КО армије), које се организују као у нормалном нападу, штаб армије организује и посебну радиомрежу за оперативнo-техничко руковођење прелазом трупа у коју улазе радиостанице (пријемници) команданата армије, команданата стрељачких корпуса у првом ешелону и армиских места прелаза.

У стрељачком корпусу, поред радиовеза командовања (са КМ и КО корпуса), које се организују као у нормалном нападу, образује се посебна радиомрежа за техничко руковођење у коју улазе радиостанице КСК, радиостанице команданата стрељачких дивизија у првом ешелону корпуса (као команданата дивизиских отсека прелаза) и команданата корпусних места прелаза. Ако се армиска места прелаза користе за прелаз јединица корпуса у првом ешелону, потребно је да и команданти армиских места прелаза уђу

у ову мрежу. Командант корпуса, као командант корпусног места прелаза, у овој мрежи остварује руковођење прелазом. Исто тако, преко те мреже командант инжењерије стрељачког корпуса руководи инжењерским радovima на корпусном отсеку прелаза.

За руковођење прелазом јединица на корпусним местима прелаза организују се радиомреже команданата места прелаза, у које улазе радиостанице команданата места прелаза и њихових помоћника на другој обали, а често и команданата јединица које прелазе реку на тим местима.

У циљу обезбеђења сигурног садејства, нарочито у времену прелаза и развоја напада дивизија првог ешелона, у корпусу се образује посебна радиомрежа садејства, у коју улазе радиостанице штабова дивизија првог и другог ешелона, тенковске групе, ПТ резерве, као и пријемници команданата артиљерских јединица које подржавају прелаз корпуса. У ову мрежу треба да се укључе и пријемници (радиостанице) штабова ваздухопловних јединица, које врше заштиту прелаза. У овој мрежи саобраћај се обавља само по питањима садејства, применом кратких радиосигнала. Она има посебан значај због тога што река знатно отежава повезивање борбеног поретка другим средствима у току развоја напада и што главни терет у том периоду пада на радиовезе.

У организацији везе са авијацијом, која се одржава по истим начелима као и у нормалном нападу (тј. преко претставника авијације, официра за везу и за навођење са сопственим радиосредствима), потребно је предвидети благовремено пребацивање посебних станица на супротну обалу за навођење авијације на циљеве. На КМ артиљерских група, које подржавају прелаз дивизија првог ешелона, треба издвојити пријемнике на таласу мреже тих јединица.

Корпусне осматрачнице које се у почетку прелаза пребацију на другу обалу ради бољег осматрања развоја напада, по могућству, треба снабдети радиостаницама преносног типа да би се осигурала веза команданта корпуса са осматрачницама на другој обали. Радиовеза се организује или у радиомрежи команданта корпуса, или по засебним радиоправцима, непосредно или преко ИЦВ на другој обали. У саставу истакнутог центра везе пребације се потребан број радиостаница да би се обезбедила радиовеза са јединицама на другој обали до преласка команданта корпуса.

Радиостанице у мрежама командовања и садејства на КО и КМ корпуса пребацију се по плану премештања КО и КМ тако да се обезбеди непрекидна радиовеза у току премештања, а радиостанице у мрежама за руковођење прелазом остају до потпуног прелаза свих јединица корпуса; оне се укидају по наређењу штаба који организује прелаз.

Командант веза корпуса мора имати резерву радиостаница да би у случају потребе могао извршити замену онеспособљених радиостаница на супротној обали.

Штаб корпуса треба да додели потребна радиосредства командантима корпусних места и дивизијских отсека прелаза (да би помоћу њих могли организовати своје везе).

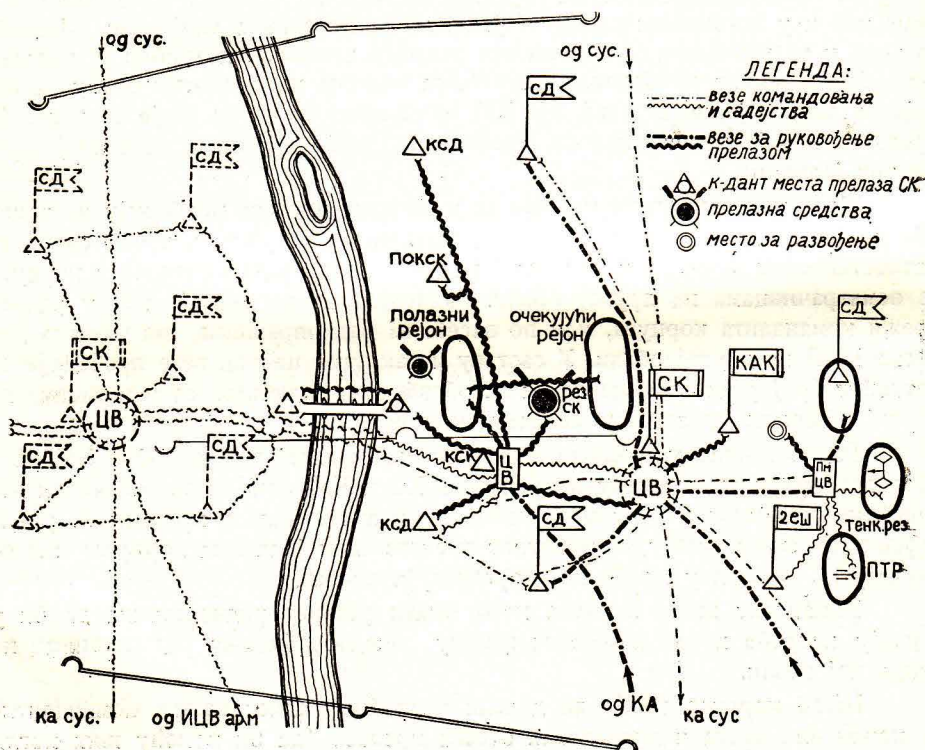
Примена и начин организације жичних веза (шема 4)

Да би се припреме прелаза сачувале у највећој тајности, у полазном распореду за форсирање реке веза треба да се наслања, углавном, на жична и курирска средства, али уз нарочито брижљиву примену свих мера предострожности, како би се онемогућило хватање разговора и прислушкивање од стране непријатеља.

У полазном распореду за форсирање жична веза се организује по правцима, у јако разгранатој мрежи. Ради обезбеђења везе са јединицама које дејствују на другој обали благовремено се успоставља и оса везе, на чијем се крају, по преласку реке, организује истакнути центар везе.

Осим веза командовања успоставља се и специјална мрежа жичних веза за техничко руковођење са местима прелаза, полазним и очекујућим рејонима, местима груписања средстава за извршење прелаза, командантима места прелаза и главним местима за развођење, а команданти места прелаза треба да обезбеде међусобну телефонску везу и са својим помоћницима.

У општем систему жичних веза при форсирању реке мора бити обезбеђена могућност узајамног коришћења веза командовања и веза за руковођење прелазом, чиме се добија знатно већа стабилност читаве мреже жичних веза.

Шема бр. 4

Ради благовременог развијања жичних веза у току прелаза и напада на другој обали, одређене снаге и средства везе благовремено се прикупљају на предвиђеним правцима, према плану команданта веза. У томе циљу:

— начелници правца везе (са својим снагама и средствима) упућују се у штабове дивизија и пребацују преко реке са јединицама првих ешелона, да би благовремено могли изградити правце везе преко реке или од истакнутог центра веза;

— снаге и средства везе начелника основног правца везе, истакнутог центра везе и следећег КМ прикупљају се код оних јединица са којима је планиран њихов прелаз; са овим одељењима се пребацује и начелник правца везе од штаба армије;

— за постављање специјалног речног кабла (ако се предвиђа) треба издвојити нарочита одељења и прикривено их прикупити што је могуће ближе обали и местима за постављање кабла (људство које је одређено за изградњу правца везе на другој обали, начелно, не треба употребљавати за полагање кабла преко реке, јер би, због задржавања, изостало од својих штабова);

— општу резерву команданта веза треба прикупити у рејону КМ тако да буде у потпуној приправности за прелаз на другу обалу.

Са командантом и штабом армије жична веза се успоставља по правцу, преко КО и КМ корпуса, снагама, средствима и старањем штаба армије.

На отсеку прелаза стрељачког корпуса за руковођење прелазом успостављају се правци жичне везе од КМ или КО корпуса:

— до КМ и КО команданата отсека прелаза дивизија првог ешелона на полазном положају;

— до КМ јединица на просторији прикупљања (дивизијом у другом ешелону, тенковском групом, ПТ резервом), непосредно или преко помоћних ЦВ;

— до КМ команданата корпусних места прелаза;

— до места за прикупљање резерве корпусних средстава за прелаз и средстава корпусних места прелаза;

— до главних места за развођење;

— до очекујућих и полазних рејона јединица које прелазе на корпусним местима прелаза; и

— по потреби, ако има материјалних могућности, изграђују се допунски (удвајајући) канали жичне везе на главним правцима за руковођење прелазом.

Команданти корпусних места прелаза успостављају жичну везу са помоћником на другој обали, са речном стражом и са суседним местима прелаза.

Поред ових веза организују се допунски правци жичних веза командовања и садејства сагласно плану напада, потребама штаба корпуса и условима борбене ситуације и издваја што већа резерва жичних средстава за развијање веза на другој обали.

Да би се обезбедила сигурна веза командовања са јединицама које прелазе реку у првом ешелону, благовремено се изграђује оса везе корпуса

до обале реке. У полазном распореду за форсирање оса везе мора имати најмање две линије, кабловске и на моткама, на растојању 150—200 метара једна од друге. На челу осе формира се истакнути центар везе са потребним снагама и средствима жичних, радио и курирских веза, као и авиосигнална станица.

У времену развоја напада на другој обали, у току пребацивања главних снага стрељачких пукова првих ешелона дивизија, поставља се преко реке оса везе са најмање две линије, које се доцније појачавају полагањем преко реке допунских, спојних линија. Оса се израђује специјалним речним, телеграфским или телефонским каблом са добром изолацијом.

Као што је напоменуто, на другој обали, у одређеном рејону, на челу осе развија се истакнути центар везе. Начелници праваца везе дивизија првог ешелона корпуса, који су већ раније упућени у штабове дивизија, везују се спојним линијама за централу која се укључује на осу везе. Преко централе, на истакнутом центру везе, обезбеђује се веза пребачених дивизија са штабом корпуса и са јединицама и установама које се још нису пребациле на другу обалу.

Оса везе се развија на другој обали по мери напредовања дивизија првог ешелона ка рејону следећег КМ корпуса. По доласку осе у одређени рејон КМ корпуса начелници праваца везе дивизија везују се спојним линијама са међустаницом осе. По успостављању тих веза приступа се одмах, са одређеним снагама и средствима везе према плану премештања, организацији новог центра везе.

После премештања КМ корпуса на другу обалу, у даљем развоју напада, жична веза се организује по истим начелима као и у нападу под нормалним околностима, сагласно развоју ситуације и плану боја.

Примена курирских веза

У припремном периоду курирска средства имају широку примену и допуњују жичне везе, али, при њиховом избору, треба водити строго рачуна да се њиховим кретањем не открије распоред командних места, распоред јединица и припреме. Нарочиту примену налазе официри за везу.

Организација курирских веза врши се по истим начелима као и у нападу под нормалним околностима. Разлика је само у томе што се у саставу истакнутог центра везе редовно организује истакнута сабирна станица, која служи на другој обали за прикупљање извештаје од потчињених јединица и предају овима наређења штаба све докле док се КМ корпуса не пребаци на другу обалу.

У првом периоду прелаза преко реке обична курирска средства, изузев авиона за везу, мање се користе иако се осећа велика потреба за курирским везама због нестабилности жичне везе. Зато треба обезбедити курире брзопревозним средствима, као што су моторни чамци и тенкови-амфибије (ако их има). При прелазу реке авиони за везу су најсигурније средство за везу штабова општевојних јединица са јединицама које развијају напад на другој обали реке.

Примена сигналних веза

У припремном периоду, због могућности откривања припрема прелаза и распореда јединица, сигнална средства не треба примењивати, па се чак избегавају и за давање узбуне. Међутим, у току прелаза она се могу широко искористићавати за везу са јединицама које су прешле на другу обалу и међусобну везу тих јединица. Она се нарочито користе за везу са авијацијом, за обележавање јединица и њиховог распореда (првенствено ракетле), а могу се употребљавати за заштитно-контролну службу команданата места прелаза и за службу развођења. Све сигналне станице ове службе, као и за руковођење, користе сигналне барјачиће и фењере са усмереним светлом за одржавање везе.

* *
*

Напад са форсирањем реке, зависно од карактера реке и услова под којима се форсирање изводи, има извесне специфичности које се одражавају не само на организацију командовања, већ и на организацију веза. При томе штаб корпуса треба да обезбеди сигурно и непрекидно управљање трупама у току припрема и извршења напада, сигурно и непрекидно садејство разних родова војске у извршењу њихових заједничких борбених задатака и сигурно и непрекидно руковођење припремама и извршењем прелаза.

Сигурност командовања, а нарочито руковођења прелазом, првенствено зависи од услова организације веза, као што и успех прелаза зависи од изведених техничких припрема. Због тога штаб корпуса треба правилно да реши сва питања организације командовања и материјалног обезбеђења јединица за везу.

Пошто се организација командовања и управљања прелазом спроводи по двама линијама — командној и инжињерској — природно је да служба везе треба да обезбеди две посебне мреже веза, тј. по командној и инжињерској надлежности, а то даје специфичност систему веза, у коме се, поред веза командовања и садејства, јављају и посебне мреже за руковођење прелазом.

Извршење већих захтева по питању организације везе у највећој мери зависи од материјалних могућности јединица за везу. Због тога се јединице за везу морају редовно ојачавати ако претстоји форсирање реке.